

РОЗДІЛ 7

АДМІНІСТРАТИВНЕ ПРАВО І ПРОЦЕС; ФІНАНСОВЕ ПРАВО; ІНФОРМАЦІЙНЕ ПРАВО

УДК 351.811.1

DOI <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2023-10/73>

ЗАКОНОДАВЧЕ УНОРМУВАННЯ ПИТАННЯ БЕЗПЕКИ ДОРОЖНЬОГО РУХУ

LEGISLATIVE REGULATION OF THE ISSUE OF ROAD TRAFFIC SAFETY

Аблязов Д.Е., к.ю.н.,
доцент кафедри публічного та приватного права
Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова

Солонько М.Ф., к.ю.н.,
доцент кафедри публічного та приватного права
Східноєвропейський університет імені Рауфа Аблязова

Економічно-розвинуте суспільство є залежним від автомобільного транспорту, який задовольняє значну частину потреб людства в переміщенні вантажів і пасажирів. Зростання чисельності автомобільного парку у світі стає все більш інтенсивним, що відображається на розвитку транспортної сфери і в Україні. Нині до транспортних систем висуваються вимоги швидкості, економічності, зручності, доступності, безпеки та мінімізації екологічної шкоди. Автомобілізація в державі досягає значних масштабів. У таких умовах поряд з позитивними сторонами цього розвитку вимальовуються і негативні сторони, такі як збільшення кількості транспортних засобів, що відображається в різкому зростанні аварійності.

З метою створення ефективних державно-управлінських механізмів, стратегічно важливими питаннями є формування та запровадження єдиної державної політики у сфері безпеки дорожнього руху. Державна політика у сфері безпеки дорожнього руху по-перше, має стати системою офіційно прийнятих у державі поглядів і дій щодо визначення цілей, завдань, принципів, основних напрямків та механізмів реалізації заходів у сфері безпеки дорожнього руху; по-друге, здійснюватися відповідно до Конституції України, чинного законодавства й інших нормативно-правових актів, загальновизначених принципів та норм міжнародного права; по-третє, реалізуватися шляхом цілеспрямованої та скоординованої діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування, громадських об'єднань і громадян згідно з їхніми правами та повноваженнями в цій сфері.

В статті автори намагалися узагальнити національне законодавство щодо забезпечення безпеки дорожнього руху, розкриваючи ключові моменти та мету правового регулювання законодавчих та підзаконних нормативних актів. Також авторами була проведена робота щодо міжнародних документів, ратифікованих Україною в частині окресленої проблематики.

Ключові слова: дорожній рух, безпека, міжнародний документ, закон, профілактика безпеки дорожнього руху.

An economically developed society is dependent on road transport, which satisfies a significant part of humanity's needs for the movement of goods and passengers. The growth in the number of automobile fleets in the world is becoming more and more intense, which is reflected in the development of the transport sector in Ukraine as well. Today, transport systems require speed, economy, convenience, accessibility, safety and minimization of environmental damage. Automobiliation in the state is reaching significant scales. In such conditions, along with the positive aspects of this development, there are also negative aspects, such as an increase in the number of vehicles, which is reflected in a sharp increase in the number of accidents.

In order to create effective state management mechanisms, strategically important issues are the formation and implementation of a unified state policy in the field of road safety. State policy in the field of road safety, first, should become a system of views and actions officially accepted in the state regarding the definition of goals, tasks, principles, main directions and mechanisms for implementing measures in the field of road safety; secondly, to be carried out in accordance with the Constitution of Ukraine, current legislation and other normative legal acts, generally defined principles and norms of international law; thirdly, to be implemented through purposeful and coordinated activities of state authorities, local self-government, public associations and citizens in accordance with their rights and powers in this area.

In the article, the authors tried to summarize the national legislation on ensuring road traffic safety, revealing the key points and purpose of legal regulation of legislative and sub-legal normative acts. The authors also carried out work on international documents ratified by Ukraine in the part of the outlined issues.

Key words: road traffic, safety, international document, law, prevention of road traffic safety.

Постановка проблеми. Безпека під час дорожнього руху залишається однією з найбільш вразливих соціальних явищ в нашій країні. Підґрунтям забезпечення безпеки дорожнього руху передусім необхідно шукати через низку нормативно-правових актів, затверджених на законодавчому рівні, які виступають у ролі юридичних регуляторів та формують національне законодавство з безпеки дорожнього руху, де головною запорукою ефективної роботи щодо забезпечення безпеки дорожнього руху є якісна нормативно-правова основа. Багатоплановість і складність суспільних відносин, що існують в галузі безпеки дорожнього руху зумовлюють наявність безлічі нормативно-правових актів різної юридичної сили.

Аналіз наукових досліджень. Дослідженням питання безпеки дорожнього руху в правовому полі свого часу

займалися: Бандурко О., Комзюк А., Кузьменко О., Муцко В., Салмакова О., Собокарь А., Петков В., Щербаків П., Швець Т. проте узагальнені праці в частині нормативно-правового забезпечення відсутні, що і стало поштовхом до дослідження цієї проблематики.

Мета статті. За допомогою формально-юридичного методу дослідити та надати правову оцінку законодавчому унормуванню питання безпеки дорожнього руху.

Виклад основного матеріалу. Конституція України є фундаментом усього законодавства України, вона не містить норм прямої дії, які встановлюють загальнообов'язкові правила поведінки в галузі забезпечення безпеки дорожнього руху. Але норми Конституції України лежать в основі актів законодавства про дорожній рух, тому закони та підзаконні акти в сфері дорожнього

руху приймаються тільки на підставі Конституції і не можуть їй суперечити. В Конституції України визнано, що людина, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпека визнаються в Україні найвищою соціальною цінністю [1].

Згідно зі ст. 9 Конституції України, міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є також частиною національного законодавства. Тобто вимоги міжнародних актів у сфері безпеки дорожнього руху, зокрема: Конвенція про дорожній рух; Конвенція про дорожні знаки і сигнали, підписана у 1968 р.; Європейська угода про міжнародні автомагістралі, яка доповнює ці дві Конвенції, підписана у 1971 р. у Женеві та ратифікована у 1973 році [2; 3; 4] повинні виконуватися на всій території України у повному обсязі.

Важливими міжнародними документами, що стосуються забезпечення безпеки дорожнього руху в Україні виступають: Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 10.05.2010 р. № 64/255 «Підвищення безпеки дорожнього руху в усьому світі», Резолюція Європейського парламенту від 27.09.2011 року про Європейську безпеку дорожнього руху на 2011–2020 р.; Резолюція Генеральної Асамблеї ООН від 15 вересня 2015 року № 70/1 «Перетворення нашого світу»; Порядок денний в галузі сталого розвитку на період до 2030 року, Резолюція Генеральної асамблеї ООН від 15 квітня 2016 року № 70/260 «Підвищення безпеки дорожнього руху в усьому світі», Бразильська декларація з безпеки дорожнього руху, прийнята в рамках Глобальної конференції високого рівня з питань безпеки дорожнього руху [5, с. 101].

Слід зазначити, що ці міжнародні документи були розроблені на базі багаторічних досліджень, практик та набутого досвіду в цій сфері та інтегрують в собі комплексний підхід до забезпечення безпеки дорожнього руху в усьому світі.

Нормативно-правові акти України, які регулюють правовідносини із забезпечення безпеки дорожнього руху не відображають основних принципів та засад актів права ООН та ЄС громадянин і його безпека повинні бути центром державної політики України у сфері безпеки дорожнього руху, правова система України повинна сприяти підтримці справедливості серед учасників дорожнього руху за допомогою зусиль, спрямованих на підвищення безпеки більш вразливих учасників дорожнього руху.

Окремі аспекти безпеки дорожнього руху передбачено наступними Законами України: «Про дорожній рух», «Про Національну поліцію», «Про транспорт», «Про автомобільний транспорт», «Про автомобільні дороги», «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів», «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення регулювання відносин у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху», «Про перевезення небезпечних вантажів» «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні», «Про телебачення і радіомовлення», «Про рекламу».

У міжнародне правове поле термін «дорожній рух» було введено Конвенцією ООН «Про дорожній рух» 1968 р. І хоча зазначена Конвенція не містила тлумачення терміну «дорожній рух», водночас, вона давала роз'яснення основній його складовій: «дорога – вся смуга відводу вулиці та дороги, що відкрита для руху» [43]. У 1971 р. цей термін прийшов на зміну таких термінів як «вуличний рух» і «рух у містах, інших населених пунктах та на автомобільних дорогах». Зокрема, під дорожнім рухом у той час розумівся процес руху транспортних засобів по дорогах, в якому дії його учасників визначаються спеціальними правилами. У законодавстві України термін «дорожній рух» вживається досить широко. Зокрема, він зустрічається в Законі України «Про дорожній рух», Правилах дорожнього руху, Інструкції з оформлення поліцей-

ськими матеріалів про адміністративні правопорушення у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху, зафіксовані не в автоматичному режимі, Положенні про Департамент патрульної поліції.

Центральне місце в системі загальнообов'язкових правил, пов'язаних з безпекою дорожнього руху, займають законодавчі акти, що приймаються Верховною Радою України та мають вищу юридичну силу. При цьому всі законодавчі акти в сфері дорожнього руху можна умовно розділити на дві підгрупи: ті, що регламентують організацію дорожнього руху, а також ті, що регламентують діяльність патрульної поліції у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху.

Закон України «Про дорожній рух» [6] визначає правові та соціальні основи дорожнього руху з метою захисту життя та здоров'я громадян, створення безпечних і комфортних умов для учасників руху та охорони навколишнього природного середовища. Він регулює суспільні відносини у сфері дорожнього руху та його безпеки, визначає права, обов'язки і відповідальність суб'єктів – учасників дорожнього руху, міністерств, інших центральних органів виконавчої влади, об'єднань, підприємств, установ і організацій незалежно від форм власності та господарювання.

Зазначеним вище Законом передбачено забезпечення безпеки дорожнього руху через: а) визначення повноважень і відповідальності Уряду України, органів виконавчої влади та місцевого самоврядування; б) координацію діяльності органів виконавчої влади, місцевого самоврядування, громадських об'єднань, юридичних і фізичних осіб з метою попередження дорожньо-транспортних пригод та зниження тяжкості їх наслідків; в) регулювання діяльності на автомобільному, міському наземному електричному транспорті і в дорожньому господарстві; г) розробку і затвердження в установленому порядку законодавчих, інших нормативно-правових актів з питань забезпечення безпеки дорожнього руху і правил, стандартів, технічних норм та інших нормативних документів [6].

Статтею 20 Закону України «Про дорожній рух» [6] передбачено, що навчання громадян Правил дорожнього руху здійснюється згідно з типовими навчальними програмами, підготовленими центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері освіти і науки, погодженими з Міністерством внутрішніх справ України і центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері транспорту, та затвердженими Кабінетом Міністрів України. Центральний орган виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері освіти і науки, забезпечує вивчення Правил дорожнього руху [7] в дошкільних, позашкільних, загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладах, а також підготовку і перепідготовку педагогічних працівників, діяльність яких пов'язана з навчанням громадян Правил дорожнього руху та підготовкою, перепідготовкою і підвищенням кваліфікації водіїв транспортних засобів. Розвиток у дітей навичок безпечної поведінки на дорогах розпочинається в дошкільних навчальних закладах із трирічного віку. У загальноосвітніх, професійно-технічних навчальних закладах може проводитися навчання учнів Правил дорожнього руху за програмами підготовки водіїв категорій А1, А, В1, В. Міністерство внутрішніх справ України, Національна поліція, засоби масової інформації надають допомогу у проведенні профілактичних заходів і в навчанні різних груп населення Правил дорожнього руху.

Закон України «Про автомобільний транспорт» [8] регулює відносини між автомобільними перевізниками, замовниками транспортних послуг, органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, пасажирями, власниками транспортних засобів, а також їх відносини з юридичними та фізичними особами – суб'єктами підприємницької діяльності, які забезпечують діяль-

ність автомобільного транспорту та безпеку перевезень. В статті 5 зазначеного вище Закону окреслено, що основним завданням державного регулювання та контролю у сфері автомобільного транспорту є створення умов безпечного, якісного й ефективного перевезення пасажирів та вантажів, надання додаткових транспортних послуг [8].

Політичну роль у правовому забезпеченні відіграє Закон України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення регулювання відносин у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху» [9]. Цей Закон передбачає вдосконалення законодавства у сфері безпеки дорожнього руху, забезпечення реалізації державної політики, спрямованої на охорону життя та здоров'я громадян, поліпшення умов безпеки на вулично-дорожній мережі. Зазначена мета реалізується шляхом аналізу відповідної нормативної бази та внесення змін і доповнень до нормативно-правових актів гармонізованих з європейськими вимогами [9].

Закон України «Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів» [10], який регулює відносини у сфері обов'язкового страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів і спрямований на забезпечення відшкодування шкоди, заподіяної життю, здоров'ю та майну потерпілих при експлуатації наземних транспортних засобів на території України. Законом вводиться обов'язкове страхування і, як його принцип, економічну зацікавленість власників транспортних засобів у підвищенні безпеки дорожнього руху. Так, в ст. 3 Закону говориться, що обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності здійснюється з метою забезпечення відшкодування шкоди, заподіяної життю, здоров'ю або майну потерпілих внаслідок дорожньо-транспортної пригоди та захисту майнових інтересів страхувальників [10].

Значна увага приділяється питанням посилення відповідальності за порушення, пов'язані з деякими технічними несправностями транспортних засобів, та підвищення розмірів штрафів за конкретне правопорушення, наприклад, недотримання стандартів тонування скла.

В п. 13 ст. 23 Закону України «Про Національну поліцію» [11] зазначено, що вона видає відповідно до закону дозволи на рух окремих категорій транспортних засобів; у випадках, визначених законом, видає та погоджує дозвільні документи у сфері безпеки дорожнього руху.

Одну із найважливіших ролей в попередженні правопорушень у сфері дорожнього руху відіграє КУпАП [12], так у ст.1 якого передбачено завдання законодавства про адміністративні правопорушення, серед яких охорона прав і свобод громадян, власності, запобігання правопорушенням, виховання громадян у дусі точного і неухильного дотримання Конституції і законів України, сумлінного виконання своїх обов'язків, відповідальності перед суспільством [12].

Законом України «Про інформацію» [13] регулюються відносини щодо створення, збирання, одержання, зберігання, використання, поширення, охорони, захисту інформації. Як відомо, джерелами інформації у профілактичній діяльності безпеки дорожнього руху є засоби масової інформації, так як всі ЗМІ мають свої сайти в Інтернеті, на яких регулярно висвітлюється актуальна інформація щодо безпеки дорожнього руху та її пропаганди. Варто зазначити, що інформаційно-правове забезпечення безпеки дорожнього руху визначається швидкою зміною обстановки в державному управлінні, динамізмом розвитку та важкістю наслідків у випадку невчасного реагування на її зміни, появою останнім часом нових ризиків та загроз національній безпеці та завдань щодо ефективної протидії їм. Найвагомішим недоліком інформаційного забезпечення дорожнього руху в Україні є те, що суспільні відносини в цій сфері регламентуються численними актами,

які недостатньо пов'язані між собою та не мають чіткого механізму їх реалізації, а в окремих випадках є суперечливі. Тому, на думку вчених-юристів, зважаючи на ситуацію, що склалася нині, нагальною потребою є систематизація всіх нормативно-правових актів, які б ефективно регулювали відносини між суб'єктами забезпечення безпеки дорожнього руху, учасниками процесу, визначали рівень їх відповідальності [14, с. 39]. Удосконалення існуючого інформаційного законодавства у сфері безпеки дорожнього руху повинно сприяти розвитку держави, суспільства, сприяти реалізації передбачених Конституцією України прав на інформацію та інформаційну діяльність громадян.

Згідно Закону України «Про перевезення небезпечних вантажів» [15] основними напрямками державної політики у сфері перевезення небезпечних вантажів є: а) виконання вимог екологічної, радіаційної і пожежної безпеки, фізичного захисту, захисту здоров'я людей, охорони праці, санітарно-епідемічного благополуччя населення та безпеки руху; б) визначення особливостей регулювання підприємницької діяльності з перевезення небезпечних вантажів, установлення критеріїв, норм, правил, вимог до робіт та послуг щодо перевезення небезпечних вантажів, контроль за додержанням умов перевезення, а також створення системи страхування відповідальності за шкоду, яка може бути заподіяна під час перевезення небезпечних вантажів; в) забезпечення соціального захисту працівників, зайнятих перевезенням небезпечних вантажів, та осіб, які постраждали від аварій під час перевезення небезпечних вантажів [15].

Одним із напрямів діяльності з профілактики безпеки дорожнього руху є реклама. Стаття 12 Закону України «Про рекламу» [16] присвячена соціальній рекламі, а саме соціальна реклама не повинна містити посилань на конкретний товар або його виробника, на рекламодавця (крім випадків, коли рекламодавцем є громадське об'єднання чи благодійна організація), на об'єкти права інтелектуальної власності, що належать виробнику товару або рекламодавцю соціальної реклами, крім реклами національних фільмів. На осіб, які безоплатно виробляють і розповсюджують соціальну рекламу, та на осіб, які передають свої майно і кошти іншим особам для виробництва і розповсюдження соціальної реклами, поширюються пільги, передбачені законодавством України для благодійної діяльності. Засоби масової інформації – розповсюджувачі реклами, діяльність яких повністю або частково фінансується з державного або місцевих бюджетів, зобов'язані розмішувати соціальну рекламу державних органів та органів місцевого самоврядування, громадських організацій безкоштовно в обсязі не менше 5 відсотків ефірного часу, друкованої площі, відведених для реклами [17]. Засоби масової інформації – розповсюджувачі реклами, що повністю або частково фінансуються з державного або місцевих бюджетів, зобов'язані надавати пільги при розміщенні соціальної реклами, замовником якої є заклади освіти, культури, охорони здоров'я, які утримуються за рахунок державного або місцевих бюджетів, а також благодійні організації.

Велике значення в регламентації діяльності забезпечення безпеки дорожнього руху та здійснення її профілактики має Указ Президента України від 06.11.2011 року № 387, яким затверджено Положення про Державну інспекцію України з безпеки на наземному транспорті [18]. Відповідно до нього інспекція є центральним органом виконавчої влади, діяльність якого спрямовується і координується Урядом України через Міністра інфраструктури. До основних завдань інспекції належить: реалізація державної політики з питань безпеки на транспорті та внесення відповідних пропозицій у цьому напрямку; здійснення організації роботи та контролю за виконанням загальнодержавних програм, планів заходів з питань безпеки на автомобільному, міському електричному,

залізничному транспорті та ведення дорожнього господарства, зокрема пропаганди безпеки дорожнього руху, а саме розроблення профілактичних заходів щодо запобігання виникненню катастроф, аварій, дорожньо-транспортних пригод та контроль за їх виконанням.

Окрім законодавчих актів, Верховна Рада України з метою регулювання правовідносин у сфері дорожнього руху видає постанови. В таких постановою, як правило, формулюються завдання, що потребують першочергового вирішення, включаючи вимоги щодо зміцнення правопорядку. Так, Постановою Кабінету Міністрів України «Про правила дорожнього руху» [19] встановлений єдиний порядок дорожнього руху на всій території України, інші нормативні акти, що стосуються особливостей дорожнього руху, зокрема, перевезення спеціальних вантажів, експлуатація транспортних засобів окремих видів, рух на закритій території повинні ґрунтуватися на вимогах Правил дорожнього руху.

Залежно від юридичного змісту приписів загальнообов'язкові правила в сфері забезпечення безпеки дорожнього руху можна поділити на чотири підгрупи: зобов'язуючі, забороняючі, уповноважуючі та рекомендаційні, що відображає основні способи їх регулюючого впливу на суспільні відносини в аналізованій сфері. Зобов'язуючі правила містять владні вимоги до працівників транспортних підприємств або громадян вчинити певні дії, що зазначені в них; забороняючі – вказують на неприпустимість певної поведінки під страхом застосування впливу (адміністративного, дисциплінарного); уповноважуючі (дозвільні) – закріплюючи можливість виконавцям діяти у визначених межах, надають їм право вибору відповідного варіанту поведінки у дозволеніх рамках; рекомендаційні – містять конкретні поради виконавцям, як вчинити в певних обставинах [20].

Залежно від юридичного характеру приписів загальнообов'язкові правила в сфері забезпечення безпеки дорожнього руху можна поділити на дві підгрупи:

матеріальні та процесуальні. Перші – визначають зміст обов'язків, прав і юридичних можливостей учасників дорожніх відносин, а також встановлюють їх відповідальність; другі – передбачають процедуру практичної реалізації матеріальних норм. Залежно від дії в часі загальнообов'язкові правила у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху можуть бути такими, що обмежені строками дії, і такими, що необмежені жодними часовими рамками. Більшість правил діє постійно, тобто будь-яким строком не обмежено. За дією в просторі можна виділити правила загальнодержавного та місцевого масштабу [21].

Усі ці нормативно-правові акти відіграють важливе значення у забезпеченні стабільності в економіці держави, які покликані удосконалити процес забезпечення безпеки дорожнього руху, надання однакових прав і обов'язків усім суб'єктам та усунення недоліків, що існують в інформаційній сфері. Зобов'язання України, як суб'єкта міжнародного права, дотримуватися його певних принципів та норм, перспектива інтеграції нашої держави у світовий інформаційний простір вимагають активної національно-правової імплементації міжнародно-правових стандартів в інформаційній галузі у відповідне внутрішнє законодавство.

Наразі в Україні діяльність із забезпечення безпеки дорожнього руху регламентується великою кількістю нормативно-правових актів різної юридичної сили. Проте, на жаль, відсутній чіткий розподіл повноважень суб'єктів забезпечення безпеки дорожнього руху, норми, які регламентують відносини такої діяльності «розкидані» по різноманітних нормативно-правових актах, які як правило між собою не узгоджені.

Висновок. Кодифікація законодавства у сфері безпеки дорожнього руху має стати найбільш досконалою формою систематизації законодавства. Правовою метою кодифікації є впорядкування нормативної основи права, забезпечення найбільш доцільного процесу реалізації права, поліпшення структури кодифікованих актів.

ЛІТЕРАТУРА

1. Конституція України: Закон України від 28.06.1996 № 254к/96-ВР. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua>.
2. Конвенція ООН Про дорожній рух: Міжнародний документ від 08 листопада 1968 року. Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>.
3. Конвенція Про дорожні знаки і сигнали: Міжнародний документ від 08 листопада 1968 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>.
4. Європейська угода про міжнародні автомагістралі: Міжнародний документ від 15 листопада 1975 року. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show>.
5. Адміністративне право зарубіжних країн: навч. посібник / за заг. ред. Кузьменко О.В. Київ: Юрінком Інтер, 2016. 528 с.
6. Про дорожній рух: Закон України від 30 червня 1993 року № 3353-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3353-12>.
7. Про Правила дорожнього руху: Постанова Кабінету Міністрів від 10 жовтня 2001 р. № 1306. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001>.
8. Про автомобільний транспорт: Закон України від 5 квітня 2001 року № 2344-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14>.
9. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо вдосконалення регулювання відносин у сфері забезпечення безпеки дорожнього руху: Закон України від 14 липня 2015 року № 596-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/596-19>.
10. Про обов'язкове страхування цивільно-правової відповідальності власників наземних транспортних засобів: Закон України від 01 липня 2004 року № 1961-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1961-15>.
11. Про Національну поліцію: Закон України від 2 липня 2015 року № 580-VIII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/main/580-19-76>.
12. Кодекс України про адміністративні правопорушення: Закон УРСР від 12 липня 1984р. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/80731-10>.
13. Про інформацію: Закон України від 23 квітня 1991 року № 987-XII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2657-12>.
14. Собакарь А. Правові та організаційні проблеми забезпечення безпечного стану дорожніх умов в Україні. *Науковий вісник Національної академії внутрішніх справ*. 2018. № 2 (14). С. 37–46.
15. Про перевезення небезпечних вантажів: Закон України від 06 квітня 2000 року № 1644-III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1644-14>.
16. Про рекламу: Закон України від 3 липня 1996 року № 270/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/270/96>.
17. Юхнович Н.Д. Як підвищити безпеку на українських дорогах. URL: <http://ua.racurs.ua/1051-yak-pidvyschyty-bezpeku-na-ukrayinskyh-dorogah>.
18. Про Державну інспекцію України з безпеки на наземному транспорті: Постановою Кабінету Міністрів України від 17 липня 2014 р. № 299. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/299-2014>.
19. Про Правила дорожнього руху: Постанова Кабінету Міністрів від 10 жовтня 2001 р. № 1306. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1306-2001>.
20. Щербаків П.С., Швець Т.М. Державне регулювання безпеки дорожнього руху в Україні. URL: [http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2012-01\(7\)/12spsdru](http://www.dridu.dp.ua/zbirnik/2012-01(7)/12spsdru).
21. Адміністративно-правові відносини// LAW-PROPERTY. URL: <http://www.lawproperty.in.ua/articles/featured-articles/435-2014-12-17-08-00-52.html>.